

Warszawa, dnia 13-07-2022 r.

Minister Klimatu i Środowiska

Anna Moskwa

DC-WKiC.050.21.2022.WS
2104699.7729090.6365169

Pan
Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw
Obywatelskich

Szanowny Panie Rzeczniku,

w odpowiedzi na pismo nr IV.7215.108.2022.AJ z dnia 18.05.2022 r. w sprawie rozważenia potrzeby pilnego podjęcia działań legislacyjnych w zakresie objęcia ochroną mieszkańców budynków wielolokalowych i niektórych odbiorców wrażliwych przed drastycznymi podwyżkami cen energii cieplnej w przypadku, gdy ciepło na potrzeby gospodarstwa domowego jest dostarczane przez przedsiębiorstwa energetyczne eksploatujące kotłownie gazowe.

Analizując kwestię ochrony odbiorców paliw gazowych, należy wziąć pod uwagę zasady konkurencyjnego rynku gazu ziemnego w Polsce i wpływ regulowanych cen gazu ziemnego na jego funkcjonowanie. Odniósł się do tej kwestii Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, który w Wyroku z dnia 10 września 2015 r. (C-36/14) Komisja Europejska v. Rzeczpospolita Polska, wskazał, że: „poprzez stosowanie systemu interwencji państwa w postaci nałożenia obowiązku stosowania przez przedsiębiorstwa energetyczne cen dostaw gazu ziemnego zatwierdzanych przez prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, który to obowiązek nie jest ograniczony w czasie, w sytuacji gdy prawo krajowe nie zobowiązuje organów administracji do okresowego badania konieczności i zasad jego stosowania w sektorze gazowniczym z uwzględnieniem stopnia rozwoju tego sektora oraz który cechuje zastosowanie do nieograniczonego kręgu beneficjentów lub odbiorców bez rozróżnienia pomiędzy odbiorcami oraz bez rozróżnienia sytuacji odbiorców w ramach poszczególnych ich kategorii, Rzeczpospolita Polska uchybiła zobowiązaniom, jakie ciążyą na niej na mocy art. 3 ust. 1 w związku z art. 3 ust. 2 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotyczącej wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego i uchylającej dyrektywę 2003/55/WE”.

Doprowadziło to do konieczności nowelizacji ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (dalej jako uPe), wprowadzonej poprzez publikację, ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustawy (Dz. U. z 2016 r. poz. 1976). Do uPe wprowadzony został art. 62b, implementujący zapisy zmierzające

do liberalizacji rynku paliw gazowych w Polsce w zakresie taryfowania przedsiębiorstw energetycznych działających na rynku paliw gazowych.

Zawarta w art. 62b uPe ochrona taryfowa, przed tegorocznymi zmianami, dotyczyła jedynie odbiorców gazu ziemnego w gospodarstwach domowych – wprost wymienionych w treści przepisu. Nadzór Prezesa URE nad taryfami dla gazu sieciowego sprzedawanego do gospodarstw domowych miał zostać utrzymany jedynie do końca 2023 r., a po tym terminie taryfy w zakresie obrotu paliwami gazowymi miały przestać obowiązywać.

W związku z dynamiczną sytuacją cenową na rynkach europejskich, skutkującą zwielokrotnieniem się cen gazu ziemnego w stosunku do cen z lat ubiegłych, zgodnie z brzmieniem art. 62b uPe, ustanowionym ustawą z dnia 26 stycznia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców paliw gazowych w związku z sytuacją na rynku gazu (Dz. U. z 2022 r. poz. 202), ochrona taryfowa dla odbiorców paliw gazowych została rozszerzona o wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe oraz szereg podmiotów, które zostały wymienione w ust. 1 pkt 2d) ww. przepisu. Przepis ten w swoim brzmieniu ma chronić odbiorców paliw gazowych kupujących paliwo bezpośrednio od przedsiębiorstwa prowadzącego działalność w zakresie obrotu paliwami gazowymi.

Ochrona taryfowa nie objęła odbiorców ciepła w gospodarstwach domowych, którzy nie są bezpośrednimi odbiorcami gazu ziemnego, a są odbiorcami ciepła wytworzonego z tego paliwa przez zewnętrznego dostawcę. Wynika to z faktu, iż odbiorcy ci nie są de facto odbiorcami paliw gazowych, których dotyczy przedmiotowa ochrona taryfowa, wynikająca z aktualnego brzmienia art. 62b uPe, a odbiorcami ciepła. Nie jest możliwe wprowadzenie podobnego rozwiązania w stosunku do przedsiębiorców w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162 z późn. zm.), którymi są przedsiębiorstwa energetyczne prowadzące działalność na rynku ciepłowniczym w tym ciepłowni i elektrociepłowni. Wynika to z regulacji kreowanych na poziomie unijnym, zgodnie z którymi nie można objąć ochroną taryfową przedsiębiorstw prowadzących rynkową działalność gospodarczą, gdyż mogłoby to zostać uznane za nieuprawnioną pomoc publiczną. Wskazane nadzwyczajne kroki, mające na celu ochronę odbiorców paliw gazowych zostały spowodowane napiętą sytuacją geopolityczną, która z kolei doprowadziła do wzrostu cen nośników energii do historycznych poziomów.

Należy również zaznaczyć, że istotnym mechanizmem służącym zapobieganiu skutkom podwyżek cen nośników energii w tym gazu, są również rozwiązania wprowadzone ustawą z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1 z późn. zm.). Ustawa ta wprowadziła całkowicie nowe narzędzie służące do walki ze wzrostami cen surowców energetycznych. Kalkulowano, że rozwiązanie to wpłynie bezpośrednio na niemal 7 milionów gospodarstw domowych, co stanowi ok. 52% wszystkich gospodarstw domowych w Polsce. Stawki dodatku osłonowego zostały uzależnione między innymi od dochodów oraz liczby osób w gospodarstwie domowym i wynoszą od 400 zł dla gospodarstw jednoosobowych do 1437,50 zł dla gospodarstw wieloosobowych.

Mając na uwadze konieczność ograniczenia negatywnych skutków wzrostu cen paliw, podjęto działania mające na celu zredukowanie wzrostu rachunków odbiorców ciepła poprzez obniżenie stawki podatku od towarów i usług w odniesieniu do dostaw energii cieplnej. Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 17 grudnia 2021 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie towarów i usług, dla których obniża się stawkę podatku od towarów i usług oraz warunków stosowania stawek obniżonych (Dz. U. z 2021 r. poz. 2350), stawkę podatku VAT na ciepło obniżono do 8%. Rozporządzenie wprowadzające to rozwiązanie weszło w życie z dniem 31 grudnia 2021 r., a obniżone stawki obowiązywały od 1 stycznia 2022 r. Ustawa o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług z dnia 13 stycznia 2022 r. (Dz.U.

z 2022 r. poz. 196) wprowadziła wydłużenie okresu stosowania obniżonej stawki podatku VAT dla energii cieplnej do dnia 31 lipca 2022 r. Stawkę podatku VAT dla tego rodzaju energii ustanowiono na poziomie 5%.

Rząd podjął również działania, w celu ochrony odbiorców w gospodarstwach domowych przed skokowym wzrostem cen paliw stałych, poprzez opracowanie projektu ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców niektórych paliw stałych w związku z sytuacją na rynku tych paliw (druk sejmowy nr 2354). Zaprezentowane w ww. projekcie rozwiązania, mają na celu premiowanie sprzedaży węgla po cenie odpowiadającej średniej cenie z ostatniego roku, co ma spowodować powstrzymanie nieuzasadnionego wzrostu cen sprzedawanego węgla, zarówno przez czasowe wyhamowanie popytu, wynikającego z obawy przed dalszym wzrostem cen, jak również przez zapewnienie konkurencyjnej ceny na rynku. Zaproponowano wprowadzenie mechanizmu rekompensat dla podmiotów wprowadzających w 2022 r. do obrotu następujące paliwa stałe: węgiel kamienny, brykiet lub pelet, zawierające co najmniej 85% węgla kamiennego. Warunkiem przyznania rekompensaty jest zarejestrowanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej swojego przedsiębiorstwa i sprzedaż odbiorcom ww. paliw po cenie nie wyższej niż 996,60 złotych brutto za tonę, w celu wykorzystania przez gospodarstwa domowe na ich potrzeby własne. Sprzedaż paliwa stałego po cenie wyższej niż 996,60 zł brutto nie uprawnia do otrzymania rekompensaty. Obecnie finalizowane są prace legislacyjne w zakresie przedmiotowej ustawy.

Wskazane rozwiązania pozwalają wspomóc najbardziej potrzebujące osoby i rodziny, które wzrost cen dotknął w największym stopniu oraz pozwalają ograniczyć negatywny wpływ wzrostu cen surowców energetycznych na rynkach światowych w odniesieniu do polskich obywateli.

Niezależnie od powyższego, w Ministerstwie Klimatu i Środowiska analizowane są dalej idące rozwiązania, mające na celu łagodzenie skutków wzrastających kosztów zakupu ciepła dla obywateli. Obecna sytuacja geopolityczna wywołana agresją Rosji w Ukrainie otwiera nowe ryzyka wzrostów cen ciepła wytwarzanego także z innych nośników energii, w szczególności z węgla; stąd konieczność wypracowania rozwiązania kompleksowego, obejmującego wsparciem jak najszerszy krąg potrzebujących, bez narażenia na wskazane wcześniej ryzyko, uznania tego wsparcia za niedozwoloną pomoc publiczną.

Z poważaniem

Anna Moskwa
Minister Klimatu i Środowiska
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/